

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет Геолого-географічний
Кафедра фізичної географії, природокористування та геоінформаційних технологій

Силабус курсу

Землезнавство

Обсяг	Загальна кількість: кредитів - 5; годин - 150; залікових модулів - 3; змістовних модулів - 3
Семестр, рік навчання	I/I
Дні, час, місце	Відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладач (-і)	Стоян Олександр Олександрович; кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій
Контактний телефон	0677279321
E-mail	stoyan5691@gmail.com physgeo_onu@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій
Консультації	<i>Очні консультації:</i> пн., ср., з 13.00-16. <i>Онлайн-консультації:</i> Ідентифікатор конференції: 992 431 2960 Код доступу: 5qhniA

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися наступним чином:

e-mail: stoyan5691@gmail.com

телефон: 0677279321

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – Географічна оболонка Землі та процеси її створення.

Пре реквізити курсу: лекційний курс та практичні заняття з курсу "Землезнавство" викладається в першому семестрі на першому курсі і будують уявлення про навколишнє середовище, будову Землі та формування географічної оболонки.

Мета курсу - викладання навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними фізико-географічними поняттями, встановити сутність головних процесів, що відбуваються в географічній оболонці Землі, сформувати чітке уявлення про глибокі взаємозв'язки географічних об'єктів, процесів і явищ, про необхідність проведення природоохоронних заходів.

Завдання дисципліни:

- Дати сучасні знання про географічну оболонку Землі, її склад, будову, процеси, явища, які в ній відбуваються. Озброїти студентів розумінням закономірностей формування і існування географічної оболонки.
- Сформувати уявлення про причини зміни дня і ночі, пір року та їх наслідки; вивчити питання будови, складу літосфери, атмосфери, гідросфери та особливостей і закономірностей, взаємозв'язків та взаємовпливів які відбуваються у цих сферах.
- Сформувати вміння і навички роботи з атласами, картами, глобусом тощо. Здобувачі вищої освіти повинні навчитися знаходити географічні об'єкти на картах атласу, аналізувати спеціальні карти, будувати графіки та профілі. Сформовані навички дозволяють студентам в майбутньому на науковій основі організувати навчально-виховний процес в школі з дисциплін природознавчого спрямування.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати: - основні риси будови Всесвіту, поняття по Метагалактику, нашу галактику, Сонячну систему; - основні дані про Землю; внутрішню будову Землі, сучасні гіпсометричні і морфометричні особливості поверхні; фактори формування географічної оболонки – космічні, планетарні; особливості впливу людини на географічну оболонку.

вміти: розуміти зв'язки у природних системах різних рівнів, аналізувати їх, виявляти взаємозв'язки; користуватися понятійним апаратом в об'ємі програми; працювати з географічними атласами й картами, вивчити й знати певний об'єм географічної номенклатури; будувати графіки та діаграми, які демонструють основні показники складових географічної оболонки

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений: а) у формі лекцій (38 год.), практичних (14 год.) лабораторні (20 год.), організації самостійної роботи студентів (78 год) для денної форми навчання, а для заочної форми навчання: секцій (14 год.); лабораторних (6 год.); обсяг самостійної роботи складає (130 год.).

Основна підготовка здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається і на самостійне вивчення предмета здобувачами вищої освіти під час семестру. При викладанні дисципліни використовуються методи

навчання: словесні – лекції; пояснювально-ілюстративні; застосування картографічних матеріалів, ілюстрацій, презентації. Практичні та лабораторні роботи, постановка і розв’язання прикладних завдань передбачених курсом. Методи дистанційного навчання – викладання дисципліни на відстані від викладача за допомогою інформаційних технологій (Zoom, інструментів Google). Інноваційні методи навчання – компетентнісний. Заняття на основі інформаційно комунікаційних технологій.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Методологія сучасного землезнавства.

Тема 2 . Сучасні уявлення про склад, будову та походження Всесвіту.

Тема 3. Гравітаційне поле Землі. Форма і розміри Землі.

Тема 4. Рухи Землі.

Тема 5. Магнітне, теплове поля Землі. Внутрішня будова.

Тема 6. Складові і межі географічної оболонки. Літосфера.

Тема 7. Рельєф Землі.

Тема 8. Гідросфера.

Тема 9. Динаміка вод Світового океану.

Тема 10. Води суходолу.

Тема 11. Атмосфера.

Тема 12. Вода в атмосфері. Тиск.

Тема 13. Вітер погода. Клімат.

Тема 14. Кріосфера. Біосфера.

Тема 15. Структура і властивості географічної оболонки.

Тема 16. Диференціація географічної оболонки.

Тема 17. Динаміка географічної оболонки.

Тема 18. Кругообіги в географічній оболонці.

Тема 19. Глобальні зміни у географічній оболонці.

Перелік рекомендованої літератури

основна

1. Гродзинський, М. Д. Землезнавство: підручник. Київ: Либідь, 2019. 456 с.
2. Журавель, В. І., Ковальчук, І. П. Фізична географія материків і океанів. Київ: Академвидав, 2020. 512 с.
3. Мельничук, Л. Г., Поляков, О. В. Основи землезнавства: навчальний посібник. Львів: Світ, 2021. 384 с.

4. Чайковський, Ю. В., Яценко, В. В. Землезнавство та геоекологія. Київ: Видавничий центр КНУ, 2023. 298 с.
5. Іваненко, О. М. Сучасні проблеми землезнавства та природокористування. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2022. 332 с.
6. Кравчук, Я. С. Географічна оболонка: структура, динаміка, розвиток. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2018. 280 с.
7. Стоян О.О. Землезнавство (текст лекцій). Одеса: Вид-во «Бахва», 2019. 170 с.

Додаткова

1. Smith, J., & Brown, K. Physical Geography of the Earth. London: Routledge, 2020. 410 p.
2. National Geographic Society. Earth Science: A Global Perspective. Washington: National Geographic, 2022. 620 p.
3. Christopherson, R. W., Birkeland, G., & Thomsen, D. Geosystems: An Introduction to Physical Geography. 11th ed. New York: Pearson, 2021. 720 p.
4. United Nations Environment Programme (UNEP). Global Environment Outlook 6: Healthy Planet, Healthy People. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 708 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. Методи дослідження і картографування ландшафтів. Студопедія : веб-сайт. URL: https://studopedia.su/12_56154_polovi-doslidzhennya-i-kartografuvannya-landshaftiv.html
2. Поняття про ландшафти. Нова географія: веб-сайт. URL: <http://www.novageografia.com/vogels-1771-1.html>
3. GoogleEarth : веб-сайт. URL: <http://www.google.com/intl/uk/earth/indexhtml>.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання проводиться за 100 бальною системою

ПОЛІТИКА КУРСУ визначається нормативними документами/ Положеннями, які є чинними в ОНУ імені І. І. Мечникова

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

[illegible]

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання PROMETHEUS Добробут планети: що має знати й може вміти кожен Навчіться ефективним способам захисту довкілля та сталого розвитку в сучасних умовах! Курс «Добробут планети: що має знати й може вміти кожен» надасть вам ключові знання про екологічні виклики сьогодення та практичні інструменти їх подолання. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/planet-wellbeing-knowledge/ PROMETHEUS Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна Розберіться з євроінтеграцією: курс «Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна» допоможе вам зрозуміти, як ЄЗК впливає на політику та реформи в Україні та які можливості відкриває для її майбутнього в ЄС. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/egd-and-ukraine/	Дотичну до теми (та/або Компетентності, результати навчання, що формуються) Тема 19. Глобальні зміни у географічній оболонці. ФК13. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. ФК15. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному). Тема 15. Структура і властивості географічної оболонки. РН14. Знати та розуміти основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки
На урок PISA: природничо-наукова грамотність Цей курс допоможе українським педагогам розібратися, які тренди міжнародного порівняльного дослідження PISA мають вплинути на зміни в освіті на рівні навчання біології та інших природничих дисциплін в основній школі. https://naurok.com.ua/learn/pisa-prirodnicho-naukova-gramotnist-8	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання». У разі наявності сертифікату про проходження тренінгу на кожен сертифікат налічується 5 балів за один кредит пройденого курсу.